

BELİRSİZLİKTE KAÇINMA VE UZUN DÖNEME ODAKLANMA PERSPEKTİFİNDEN İNFORM RİSK ENDEKSİNİN İNCELENMESİ¹

Kafkas Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler
Fakültesi
KAÜİBFD
Cilt, 13, Sayı 25, 2022
ISSN: 1309 – 4289
E – ISSN: 2149-9136

Makale Gönderim Tarihi: 30.09.2021

Yayına Kabul Tarihi: 21.01.2022

Feyza Çağla ORAN
Dr. Öğr. Üyesi
Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi
Sağlık Yüksekokulu,
Tekirdağ, Türkiye
foran@nku.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-1366-2543

ÖZ | Bu çalışmada, Hofstede'in kültür boyutlarından olan uzun döneme odaklanma ve belirsizlikten kaçınma boyutları üzerinden, ülkelerin İform risk endeksleri açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın evrenini İform risk endeksinde yer alan 191 ülkenin verisi oluşturmaktadır. Araştırma verileri SPSS 24 istatistik paket programı kullanılarak analiz edilmiş ve bulgular yorumlanmıştır. Belirsizlikten kaçınma ve uzun döneme odaklanma eğilimi düşük olan ülke gruplarında, tehlike ve risklerle başa çıkma kapasite eksikliklerinin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Bu çalışma doğal ve insan kaynaklı afetlerle mücadelede, ülkelerin risk yönetimine bakış açılarını anlayabilmek adına literatüre katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Risk yönetimi, Hofstede kültür boyutları, risk endeksi

JEL Kodları: M10, M19, N40

Alan: Afet ve Risk Yönetimi

Türü: Araştırma

DOI: 10.36543/kauibfd.2022.002

Atıfta bulunmak için: Oran, F. Ç. (2022). Belirsizlikten kaçınma ve uzun döneme odaklanma perspektifinden inform risk endeksinin incelenmesi. *KAÜİBFD*, 13(25), 24-54.

¹ İlgili çalışmanın etik kurallara uygunluğu beyan edilmiştir.

EXAMINING THE INFORM RISK INDEX FROM UNCERTAINTY AVOIDANCE AND LONG-TERM FOCUSING PERSPECTIVE

Kafkas University
Economics and Administrative
Sciences Faculty
KAUJEASF
Vol. 13, Issue 25, 2022
ISSN: 1309 – 4289
E – ISSN: 2149-9136

Article Submission Date: 30.09.2021

Accepted Date: 21.01.2022

Feyza Çağla ORAN
Asst. Prof. Dr.
Tekirdağ Namık Kemal University
School of Health,
Tekirdağ, Turkey
foran@nku.edu.tr
ORCID ID: 0000-0002-1366-2543

ABSTRACT | In this study, it is aimed to evaluate countries in terms of Inform risk indices, based on Hofstede's cultural dimensions, focusing on the long-term and avoiding uncertainty. The population of the research consists of the data of 191 countries included in the Inform risk index. Research data were analyzed using the SPSS 24 statistical package program and the findings were interpreted. It has been observed that the country groups with low uncertainty avoidance and long-term focus have a high level of capacity deficiencies to cope with dangers and risks. This study tries to explain the perspectives of countries on risk management in the fight against disasters.

Keywords: Risk management, Hofstede cultural dimensions, risk index

JEL Codes: M10, M19, N40

Scope: Disaster and Risk Management

Type: Research

1. GİRİŞ

Hofstede'in çalışması ulusal kültürler ve değerlere dayalı kültürler arası yönetim teorisini anlamaya yöneliktir. Hofstede'in teorisi, farklı toplumlara ait bireylerin doğasını ve bu toplumların birbirleri ile olan ilişkilerini, sahip oldukları farklı değerler üzerinden açıklamaya yardımcı olmaktadır. Değerler, toplumsal kültürün temel ilkeleri olarak görülmektedir. Toplumlara sahip olduğu bu değerler de, toplum içindeki bireylerin yapacakları tercihlerini ve davranış biçimlerini etkilemektedir (Fernandez, Carlson, Stepina, & Nicholson, 1997, s. 44). Kültür ise, bir grup veya insan kategorisinin üyelerini diğerlerinden ayıran zihnin kolektif programlanmasıdır. Bireylerin özelliklerinin bir çan eğrisine göre değişkenlik gösterdiği dikkate alındığında, kültürler arasındaki farklılık, bir toplumdan diğerine geçerken çan eğrisinin kayması olarak ifade edilmektedir. (Hofstede J. , 2011, s. 93). Çalışmada İform risk endeksi çerçevesinde, risk yönetimi için uzun döneme odaklanma ve belirsizlikten kaçınma boyutlarının toplumların risk yönetimine yaklaşımlarını etkileyeceği düşünülmektedir. Bu nedenle, çalışmada İform risk endeksi ile Hofstede'in kültür boyutları arasındaki ilişkinin incelenmesi amaçlanmıştır (Hofstede J. , 2011, s. 3). Belirsizlikten kaçınma boyutu, bir kültürün belirsiz durumlar karşısında kendisini tehlikede hissetme derecesini ifade etmektedir. Sonuç olarak da, belirsizlikten kaçınma eğilimi gösteren toplumlar, belirsiz durumlardan kaçınmaya çalışırlar. Belirsizlikten kaçınmanın yüksek olduğu toplumlarda, insanlar belirsizliği üstesinden gelmesi gereken bir yaşam tehdidi olarak düşünürler. Bu nedenle de optimal istikrarı minimum riskle dengeleyerek belirsizlikten kaçınmaya çalışırlar. Belirsizlikten kaçınma eğilimi yüksek olan toplumların, geleceğe şüpheli olarak bakma eğilimleri mevcut olmak ile birlikte değişime ve yaşamı değiştiren yeniliklere toleransları yoktur (Matusitz & Musambira, 2013, s. 50). Belirsizlikten kaçınmanın yüksek olduğu kültürler kuralların, düzenlemelerin ve ilişkilerin uzun vadeli öngörülebilirliğini ifade eder ve risk almaktan kaçınan toplumlar olarak tanımlanmaktadır (Cagliano, Caniato, Golini, Longoni, & Micelotta, 2011, s. 300). Ülkelerin belirsizlikten kaçınma özellikleri, finansal açıdan da yatırım yönelimlerini etkileyebilmektedir. Düşük belirsizlikten kaçınma kültürü, gelecekteki nakit akışları hakkındaki artan belirsizliği olumlu bir haber olarak algılarken, aynı haber yüksek düzeydeki belirsizlikten kaçınma kültüründe olumsuz bir haber olarak algılanabilir (Lehmborg & Davison, 2018, s. 65). Bu nedenle toplumun kültürel yapısının, toplumdaki bireylerin çeşitli konular hakkında karar verme mekanizmalarını da etkilediği söylenilebilir. Böyle bir toplumdaki kurumlarda da, kültürel boyutun topluma etkisi, belirsizlik ve riskten kaçınmak için katı yasa ve yönetmelikleri tercih etmek yoluna gitmesi olacaktır (Marinescu, 2014, s. 30). Belirsizlikten kaçınma boyutu içinde bulunan

ve riskten kaçınma kavramı içinde yer alan risk toleransı kavramı da, kültürden kültüre farklılık göstermektedir. Ulusal düzeydeki risk toleransı bir ülkenin ve kurumlarının, kurumsal kültürüne, davranışlarına, özellikle de yönetimine yansıtılmalıdır (Frijns, Gilbert, Lehnert, & Tourani-Rad , 2013, s. 3460). Liu, Meng ve Fellows'un çalışması da bu görüşü destekler nitelikte olup, risklerin her kültürde farklı algılandığını ve farklı yönetim modeli izlendiğini belirtmişlerdir. Ulusal kültürün, ülkelerin risk yönetim davranışlarını etkilediğini ileri sürmektedirler (Liu , Meng, & Fellows, 2015, s. 564).

İklim değişikliği, erozyon ve yanında getirdiği afetler, uzun vadeli afetler arasında yer almaktadır. Bunun gibi doğal ve insan kaynaklı tehlikelere yönelik ülkelerin tedbir alması uzun vadeye odaklanma ve tehlikeler ortaya çıktığında oluşturdukları belirsizliği azaltmak amacıyla, önceden risk yönetim planlarının yapılması ve çevresel sürdürülebilirliğin sağlanması için de, uzun döneme odaklı yönetim planlarının çıkarılması gerekmektedir. Bu açıdan Hofstede'in kültür boyutları, ülkelerin toplumsal davranış biçimleri ve risk yönetimine bakış açılarını bu noktada ortaya koymaya yardımcı olacaktır.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Hofstede, kültürleri beş ana boyut altında incelemektedir. Bunlar, güç mesafesi, bireycilik, erillik, belirsizlikten kaçınma ve uzun döneme odaklanma şeklindedir (Shi & Wang, 2011, s. 15).

- ❖ *Güç mesafesi*: Toplumlarda daha az güçlü üyelerin, gücün eşit olmayan bir şekilde dağıtılmasını kabul etme derecesidir. Bir toplumdaki eşitsizlik düzeyinin de toplum tarafından onaylanma derecesini gösterir.
- ❖ *Belirsizlikten kaçınma*: Bir toplumun belirsizliğe olan toleransını açıklamaktadır. Bir kültüre ait olan üyelerin yapılandırılmamış durumlarda ne ölçüde rahatsızlık duyduğunu açıklamaktadır.
- ❖ *Bireycilik*: Toplumdaki bireylerin gruplara entegre olma derecesini ifade eder. Kollektivizm ise gruplara atıfta bulunur. Asya kültürleri kollektivist kültür olarak tanımlanmaktadır. Çin, Endonezya, Kore ve Pakistan; Hindistan, Japonya, İran ve Arap ülkelerine göre nispeten daha yüksek düzeyde kollektivist kültür özellikleri göstermektedir (Fang, 2010, s. 157).
- ❖ *Erillik*: Toplumsal rollerin cinsiyetlere göre nasıl bir dağılım sergilediğini göstermektedir. İddia, hırs gibi özelliklerin baskın olduğu toplumlar eril olarak tanımlanırken, sevecen, müzakereci olan toplumlar ise dişil olarak tanımlanmaktadır.
- ❖ *Uzun döneme odaklanma*: Uzun vade ile ilişkilendirilmiş olan değerler tutumluluk ve azim iken, kısa dönem ile ilişkilendirilmiş olan değerler geleneğe saygı, sosyal yükümlülükleri yerine getirme ve kişinin görünen imajını koruması şeklinde belirtilmektedir (Shi & Wang, 2011, s. 15)

2.1. Uzun Döneme Odaklanma

Hofstede'e göre uzun döneme odaklanma, toplumun bakış açısında, kısa vadeli bir yönelime karşı uzun vadeli bir yönelimi ifade eder. Hofstede bu kültür boyutunu şu şekilde tanımlar: “*Uzun vadeli yönelim, özellikle azim ve tutum sergilenerek, gelecekteki ödüllere yönelik erdemlerin teşvik edilmesi*” anlamına gelmektedir. Karşı kutupta yer alan kısa vadeli yönelim ise geçmişe ve bugüne ilişkin erdemlerin, özellikle geleneğe saygının yerine getirilmesini ifade eder. Geleceğe odaklanma, bir toplumun veya kuruluşun üyelerinin mevcut eylemlerinin, gelecekteki etkileyeceklerine ne ölçüde inandıklarıdır. Ayrıca mevcut eylemlerinin etkilerini değerlendirmek için uzun dönemli bakış açısına sahip olmalarını da ifade etmektedir. Uzun vadeye odaklanan kurumlar da, gelecekte güçlü konumda olabilmek için çalışmaya alışkındırlar ve çalışmalarının sonuçlarını da hemen almayı beklememektedirler (Venaik, Zhu, & Brewer, 2013, s. 365-366). Hofstede bu kültür boyutunu çalışmasına sonradan dahil etmiştir (Shi & Wang, 2011, s. 93). Bu boyut “*Konfüçyüs dinamizmi*” olarak da anılmaktadır (Kutunis & Tunç, 2010, s. 58).

2.2. Belirsizlikten Kaçınma

Belirsizlikten kaçınma, bilinmeyen bir gelecek karşısında toplumdaki stres düzeyi ile ilgilidir (Hofstede G. , Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context, 2011, s. 7). Bir toplumun değişkenliğe ve belirsizliğe olan direncini göstermektedir. Bir kültüre ait insanların, kendilerini rahat ve rahatsız hissettikleri durumları açıklamaya çalışmaktadır (Shi & Wang, 2011, s. 99). Bir kültürün üyelerinin belirsiz ve bilinmeyen durumlar tarafından ne ölçüde kendilerini tehdit altında hissettiklerinin derecesini tanımlayan bir boyuttur (Minkov & Hofstede, 2011, s. 13). Hofstede belirsizlikten kaçınma boyutunda ülkelerin göstermiş olduğu bazı temel özellikleri şu şekilde belirtmektedir (Schmitz & Weber, 2014, s. 14):

Belirsizlikten kaçınma eğilimi düşük olan ülkelerde: Duyguların ifadesi kontrol edilmelidir, mutluluk daha yüksektir, kişilere güven derecesi daha yüksektir, aile içinde kurallar esnektir, siyasete ilgi yoğundur, vatandaşların hukuk sistemine bakış açısı olumludur, milliyetçilik duygusu yoğundur, göçmenler tolere edilebilir.

Belirsizlikten kaçınma eğilimi yüksek olan ülkelerde: duyguların ifade edilmesi normaldir, mutluluk seviyesi daha düşüktür, güven konusuna bakışları daha dikkatlidir, ailede kurallar katıdır, siyasete ilgi zayıftır, vatandaşların hukuk sistemine bakışı olumsuzdur, milliyetçilik duygusu düşüktür, göçmenlere bakış açısı olumsuzdur.

Belirsizlikten kaçınmanın mantığı, çok fazla stres ve kaygıya sahip toplumlardaki insanların, toplumda konulan kuralların, hayatı daha öngörülebilir

ve daha az stresli hale getireceğine inanma eğiliminde olmalarıdır. Belirsizlikten kaçınmanın, riskten kaçınma kavramı ile yönetim literatüründe eşit tutulmaya çalışılması bir hata olarak görülmektedir. Bu ayrım şöyle yapılabilir: Kaygı için korku ne ise, belirsizlik için de risk o dur. Risk ve korku bilinen eylemlerle ve nesnelere, belirsizlik ve kaygı ise bilinmeyen ile ilgilidir (Minkov & Hofstede, 2014, s. 164). Belirsizlikten güçlü derecede kaçınma eğilimi olan toplumlarda bulunan üyeler, hayatlarında netliğe ihtiyaç duymaktadırlar. Bu toplumların farklı fikirlere karşı toleransları daha düşüktür. Normlardan sapmalar onlar için tehlikeli olarak görülmektedir (Lee, Hu, & Li, 2020, s. 347). Belirsizlikten kaçınma, bir toplumun üyelerinin kararlarında, belirsizliği en aza indirmeye duydukları ihtiyaç düzeyini ve karşılaştıkları tedirgin edici durumlarla ne ölçüde başa çıkabildiklerini açıklamaktadır (Arshad & Ibrahim, 2019, s. 23). Tablo 1’de ülkelerin Hofstede bağlamında riskten kaçınma ve uzun döneme odaklanma derecelerine yer verilmiştir. Derecelendirme yapılırken puanlar 0-100 arasında puanlanmaktadır. Tabloda atanan değer yükseldikçe ilgili ülkenin baz alınan kritere göre eğilim düzeyinin de arttığı görülmektedir. Örneğin, Türkiye’de belirsizlikten kaçınma eğilimi diğer ülkeler ile kıyaslandığında 85 olarak belirlenmiş iken, uzun döneme odaklanma ise daha düşük düzey olan 46 olarak derecelendirilmiştir. Risk alma eğilimi düşük düzeyde bir ülke olarak çıkmasına rağmen, uzun döneme odaklandığında zayıf kalmaktadır. Bunun sonucu olarak da daha kısa dönem odaklı karar alan ve sonuçlara odaklanan bir ülke profili çizdiği görülmektedir.

Tablo 1: Ülkelerin Hofstede Bağlamında Riskten Kaçınma ve Uzun Döneme Odaklanma Dereceleri

ÜLKE	BELİRSİZLİKTEN KAÇINMA		ÜLKE	BELİRSİZLİKTEN KAÇINMA		ÜLKE	BELİRSİZLİKTEN KAÇINMA		ÜLKE	BELİRSİZLİKTEN KAÇINMA	
	UZUN DÖNEME	ODAKLANMA		UZUN DÖNEME	ODAKLANMA		UZUN DÖNEME	ODAKLANMA		UZUN DÖNEME	ODAKLANMA
ARNAVUTLUK	70	61	EL SALVADOR	94	20	LİTVANYA	65	82	SENEGAL	55	25
CEZAYİR	70	26	ESTONYA	60	82	LÜKSEMBURG	70	64	SİRBİSTAN	92	52
ANGOLA	60	15	ETİYOPYA	55	-	MALAWİ	50	-	SIERRA LEONE	50	72
ARJANTİN	86	20	FİJİ	48	-	MALEZYA	36	41	SİNGAPUR	8	77
ERMENİSTAN	88	61	FINLANDİYA	59	38	MALTA	96	47	SLOVAKYA	51	34
AVUSTRALYA	51	21	FRANSA	86	63	MEKSİKA	82	24	SLOVENYA	88	49
AVUSTURYA	70	60	GÜRCİSTAN	85	38	MOLDOVA	95	71	GÜNEY AFRIKA	49	-
AZERBAYCAN	88	61	ALMANYA	65	83	KARADAĞ	90	75	GÜNEY KORE	85	100
BENGLADEŞ	60	47	GANA	65	4	FAS	68	14	İSPANYA	86	48
BELARUS	95	81	YUNANİSTAN	100	45	MOZAMBİK	44	11	SRİ LANKA	45	45
BELÇİKA	94	82	GUATEMALA	98	-	NAMİBYA	45	35	SURİNAM	92	-
BUTAN	28	-	MACARİSTAN	82	58	NEPAL	40	-	İSVEÇ	29	53
BOLİVYA	87	25	İZLANDA	50	28	HOLLANDA	53	67	İSVİÇRE	58	74
BOSNA HERSEK	87	70	HİNDİSTAN	40	51	YENİ ZELANDA	49	33	SURİYE	60	30
BREZİLYA	76	44	ENDONEZYA	48	62	NİJERYA	55	13	TAYVAN	69	93
BULGARİSTAN	85	69	İRAK	85	25	KUZEY MAKEDONYA	87	62	TAYLAND	64	32
BURKİNA FASO	55	27	İRAN	59	14	NORVEÇ	50	35	TRİNİDAD VE TOBAGO	55	13
KANADA	48	36	İRLANDA	35	24	PAKİSTAN	70	50	TUNUS	75	-
ŞİLİ	86	31	İSRİLİ	81	38	PANAMA	86	-	TÜRKİYE	85	46
ÇİN	30	87	İTALYA	75	61	PARAGUAY	85	20	UKRAYNA	95	86
KOLOMBİYA	80	13	JAMAİKA	13	-	PERU	87	25	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	80	-
KOSTA RİKA	86	-	JAPONYA	92	88	POLONYA	93	38	BİRLEŞİK KRALLIK	35	51
HIRVATİSTAN	80	58	ÜRDÜN	65	16	PORTEKİZ	99	28	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	46	26
ÇEK CUMHURİYETİ	74	70	KAZAKİSTAN	88	85	KATAR	80	-	URUGUAY	98	26
DANİMARKA	23	35	KENYA	50	-	ROMANYA	90	52	VENEZUELA	76	16
DOMİNİK CUMHURİYETİ	45	13	KUVEYT	80	-	RUSYA	95	81	VIETNAM	30	57
EKVADOR	67	-	LÜBNAN	50	14	SÃO TOME VE PRİNCİPE	70	32	ZAMBIYA	50	30
MISIR	80	7	LİBYA	68	23	SUUDİ ARABİSTAN	80	36			

Kaynak: (Hofstede Insights, 2021)

2.3. Risk

Risk kavramı, insanlık kadar eskidir. Modernleşmenin temellerini oluşturan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, doğanın yarattığı tehlike ve riskleri ortadan kaldırırken, yenilerini de doğurmuştur. Bu konudaki gelişmişlik düzeyi de kültüre ve topluma göre değişmektedir. Bir toplumda modernleşme düzeyi ne kadar düşükse, doğa tarafından da o kadar fazla tehlike ve riske maruz kalmaktadır. Toplumlar geliştikçe de, giderek artan bir şekilde teknolojik

risklerle karşı karşıya kalınmaktadır (Vasvári, 2015, s. 30). Ancak küreselleşmenin bir sonucu olarak da gelişmiş toplumların riskleri diğer toplumları da etkileyebilmektedir (Vasvári, 2015, s. 30). Renn'e göre, riskin varlığı için belirsizlik bir ön koşuldur. Yani geleceğin önceden belirlenmediği ve mevcut insan faaliyetlerine bağlı olduğudur (Vasvári, 2015, s. 31). Risk konusunun Hofstede'e bağlanması'nın nedeni, sosyolojik bakış açısı ile bakıldığında, risklere odaklanıldığında ortaya çıkmaktadır. Birçok sosyolojik yaklaşımın ortak noktası *"insanların dünyayı ilk gördükleri gözlerle değil, aile, arkadaşlar, yöneticiler ve meslektaşlar gibi birincil kaynaklar tarafından aktarılan sosyal ve kültürel anlamlardan süzerek görmelerinde saklıdır"*. Antropolojik yaklaşımlarda, belirsizliğin değerlendirilmesi ve dolayısıyla risk alma, toplumların maruz kaldığı sosyal etkilerin yanı sıra kültürel arka planlarındaki gerçeklerden de etkilenmektedir (Vasvári, 2015, s. 33). Bu bağlamda, Hofstede kültür boyutlarından olan uzun döneme odaklanma ve belirsizlikten kaçınma davranışlarının, ülkelerin İform risk endeksleri üzerindeki etkileri ile bu risk ve tehlikelerle başa çıkma kapasitelerine etkisi üzerinden incelenmiştir.

Aşağıdaki belirtilmiş olan durumlar (a,b,c) daha riskli olarak atfedilmekte ve bu durumlarda belirsizlikten kaçınma davranışı sergilendiği görülmektedir:

- (a) Beklenen sonuçların belirsizlik derecesinin yüksek olması,
- (b) Amaçlanan hedeflere ulaşmak ve başarı sağlamanın zor olduğu durumlar,
- (c) Olası sonuçlar içinde bazı aşırı uç noktalarda neticeler yer alması şeklinde sayılabilir (Alipour, 2019, s. 471).

Tablo 2: Ülkelerin 2021 İnform Risk Endeksleri

ÜLKE	İNFORM RISK	RISK SINIFI	SIRASI	ÜLKE	İNFORM RISK	RISK SINIFI	SIRASI	ÜLKE	İNFORM RISK	RISK SINIFI	SIRASI	ÜLKE	İNFORM RISK	RISK SINIFI	SIRASI
ARNAVUTLUK	2,9	Düşük	120	EL SALVADOR	4,7	Orta	53	LİTVANYA	1,4	Çok Düşük	176	SENEGAL	4,6	Orta	60
CEZAYİR	3,9	Orta	84	ESTONYA	0,9	Çok Düşük	187	LÜKSEMBURG	0,9	Çok Düşük	187	SİRBİSTAN	3,1	Düşük	108
ANGOLA	5,0	Yüksek	47	ETİYOPYA	6,3	Yüksek	18	MALAWİ	4,8	Orta	52	SİERRA LEONE	5,2	Yüksek	34
ARJANTİN	2,6	Düşük	126	FİJİ	2,6	Düşük	126	MALEZYA	3,1	Düşük	108	SİNGAPUR	0,5	Çok Düşük	191
ERMENİSTAN	3,3	Düşük	103	FİNLANDIYA	0,9	Çok Düşük	187	MALTA	1,9	Çok Düşük	157	SLOVAKYA	1,6	Çok Düşük	172
AVUSTRALYA	2,4	Düşük	135	FRANSA	2,2	Düşük	147	MEKSİKA	5,2	Yüksek	34	SLOVENYA	1,2	Çok Düşük	182
AVUSTURYA	1,7	Çok Düşük	168	GÜRCİSTAN	3,9	Orta	84	MOLDOVA	2,9	Düşük	120	GÜNEY AFRIKA	4,7	Orta	53
AZERBAYCAN	4,4	Orta	67	ALMANYA	1,9	Çok Düşük	157	KARADAĞ	2,4	Düşük	135	GÜNEY KORE	2,1	Düşük	150
BENGLADEŞ	5,8	Yüksek	26	GANA	4,0	Orta	79	FAS	4,0	Orta	79	İSPANYA	2,1	Düşük	150
BELARUS	1,8	Çok Düşük	167	YUNANİSTAN	3,0	Düşük	115	MOZAMBİK	6,7	Çok Yüksek	10	SRI LANKA	3,8	Orta	89
BELÇİKA	1,9	Çok Düşük	157	GUATEMALA	5,5	Yüksek	28	NAMİBYA	3,9	Orta	84	SURİNAME	3,1	Düşük	108
BUTAN	3,2	Düşük	105	MACARİSTAN	1,9	Çok Düşük	157	NEPAL	5,2	Yüksek	34	İSVİÇRE	1,4	Çok Düşük	176
BOLİNYA	4,2	Orta	71	İZLANDA	1,2	Çok Düşük	182	HOLLANDA	1,4	Çok Düşük	176	İSVİÇRE	1,4	Çok Düşük	176
BOSNA HERSEK	3,7	Orta	92	HİNDİSTAN	5,4	Yüksek	29	YENİ ZELANDA	1,7	Çok Düşük	168	SURİYE	7,3	Çok Yüksek	7
BREZİLYA	4,8	Orta	52	ENDONEZYA	4,8	Orta	52	NİJERYA	6,5	Çok Yüksek	14	TAYVAN	5,1	Yüksek	41
BULGARİSTAN	2,4	Düşük	135	İRAK	6,5	Çok Yüksek	14	KUZZEY MAKEDONYA	2,4	Düşük	135	TAYLAND	4,0	Orta	79
BURKİNA FASO	6,4	Yüksek	17	İRAN	5,0	Yüksek	47	NORVEÇ	1,1	Çok Düşük	186	TRİNİDAD VE TOBAGO	2,6	Düşük	126
KANADA	2,4	Düşük	135	İRLANDA	1,5	Çok Düşük	174	PAKİSTAN	6,1	Yüksek	22	TUNUS	3,1	Düşük	108
ŞİLİ	2,8	Düşük	123	İSRAİL	2,8	Düşük	123	PANAMA	3,5	Orta	100	TÜRKİYE	5,0	Yüksek	47
ÇİN	4,2	Orta	71	İTALYA	2,5	Düşük	131	PARAGUAY	3,0	Düşük	115	UKRAYNA	4,6	Orta	60
KOLOMBİYA	5,2	Yüksek	29	JAMAİKA	3,1	Düşük	108	PERU	4,7	Orta	55	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	1,8	Çok Düşük	161
KOSTA RİKA	3,2	Düşük	105	JAPONYA	2,3	Düşük	144	POLONYA	1,7	Çok Düşük	168	BİRLEŞİK KRALLIK	2,2	Düşük	147
HİRVATİSTAN	2,3	Düşük	144	ÜRDÜN	4,4	Orta	67	PORTEKİZ	1,6	Çok Düşük	172	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	3,4	Düşük	102
ÇEK CUMHURİYETİ	1,2	Çok Düşük	182	KAZAKİSTAN	1,8	Çok Düşük	161	KATAR	1,3	Çok Düşük	180	URUGUAY	1,8	Çok Düşük	161
DANİMARKA	1,2	Çok Düşük	182	KENYA	5,9	Yüksek	24	ROMANYA	2,6	Düşük	126	VENEZUELA	4,5	Orta	65
DOMİNİK CUMHURİYETİ	3,7	Orta	92	KUVEYT	1,8	Çok Düşük	161	RUSYA	3,8	Orta	89	VİETNAM	3,7	Orta	92
EKVADOR	4,1	Orta	76	LÜBNAN	5,0	Yüksek	47	SAO TOME VE PRİNÇİPE	2,5	Düşük	131	ZAMBİYA	4,3	Orta	69
MİSİR	5,1	Yüksek	41	LİBYA	6,6	Çok Yüksek	12	SUUDİ ARABİSTAN	2,6	Düşük	126				

Kaynak: (European Commission, 2021)

Tablo 2’de ülkelerin 2021 İnform Risk Endeksleri bulunmaktadır. Araştırmaya dahil edilen her bir ülkenin riski, bulunduğu risk sınıfı İnform risk tablosunda yer almaktadır. İnform risk tablosundaki ülkeler isim sıralarına göre dizilmiş olup, her bir ülkenin sırası ile risk derecesi, risk derecesine göre denk düşüğü risk sınıfı ve 191 ülke arasındaki sıralamadaki yeri gösterilmiştir. Bir ülkenin sıralamadaki yeri arttıkça risk derecesinin de arttığı görülmektedir. Buna göre listede 7. sıraya sahip Suriye tablodaki en riskli ülke konumunda bulunan ülke olurken, 187. sırada yer alan Finlandiya en az riskli ülke olarak görülmektedir.

Tablo 3: Ülkelerin 2021 İnform Risk Endeksine Göre Risklerle Başa Çıkma Kapasite Eksiklikleri

ÜLKE	BAŞA ÇIKMA KAPASİTE EKSİKLİĞİ	ÜLKE	BAŞA ÇIKMA KAPASİTE EKSİKLİĞİ	ÜLKE	BAŞA ÇIKMA KAPASİTE EKSİKLİĞİ	ÜLKE	BAŞA ÇIKMA KAPASİTE EKSİKLİĞİ
ARNAVUTLUK	4,1	EL SALVADOR	4,6	LİTVANYA	2,3	SENEGAL	5,6
CEZAYİR	4,4	ESTONYA	1,8	LÜKSEMBURG	1,2	SİRBİSTAN	3,9
ANGOLA	6,9	ETİYOPYA	6,8	MALAWİ	6,4	SİERRA LEONE	6,9
ARJANTİN	3,4	FİJİ	2,9	MALEZYA	2,9	SİNGAPUR	1,0
ERMENİSTAN	4,6	FİNLANDIYA	1,3	MALTA	2,4	SLOVAKYA	2,7
AVUSTRALYA	2,1	FRANSA	1,9	MEKSİKA	4,4	SLOVENYA	1,6
AVUSTURYA	1,5	GÜRCİSTAN	3,2	MOLDOVA	4,6	GÜNEY AFRİKA	4,2
AZERBAYCAN	4,5	ALMANYA	1,5	KARADAĞ	3,2	GÜNEYKORE	1,7
BENGLADEŞ	5,0	GANA	5,1	FAS	4,8	İSPANYA	1,8
BELARUS	2,8	YUNANİSTAN	2,4	MOZAMBIK	6,5	SRİ LANKA	4,0
BELÇİKA	1,8	GUATEMALA	5,3	NAMİBYA	5,0	SURİNAM	5,0
BUTAN	4,5	MACARİSTAN	2,2	NEPAL	5,6	İSVEÇ	1,4
BOLİVYA	5,3	İZLANDA	1,8	HOLLANDA	1,2	İSVİÇRE	0,9
BOSNA HERSEK	4,7	HİNDİSTAN	4,3	YENİ ZELANDA	1,8	SURİYE	5,7
BREZİLYA	4,3	ENDONEZYA	4,5	NİJERYA	6,3	TAYVAN	6,2
BULGARİSTAN	3,0	İRAK	6,6	KUZEY MAKEDONYA	3,6	TAYLAND	4,0
BURKİNA FASO	6,5	İRAN	4,5	NORVEÇ	1,6	TRİNİDAD VE TOBAGO	3,3
KANADA	2,3	İRLANDA	1,8	PAKİSTAN	5,5	TUNUS	4,7
ŞİLİ	2,8	İSRAİL	2,1	PANAMA	4,0	TÜRKİYE	3,2
ÇİN	3,5	İTALYA	2,2	PARAGUAY	4,3	UKRAYNA	4,7
KOLOMBİYA	3,7	JAMAİKA	3,6	PERU	4,4	BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ	1,8
KOSTA RİKA	2,6	JAPONYA	1,5	POLONYA	2,9	BİRLEŞİK KRALLIK	1,6
HİRVATİSTAN	3,1	ÜRDÜN	4,3	PORTEKİZ	1,9	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	2,1
ÇEK CUMHURİYETİ	2,1	KAZAKİSTAN	3,7	KATAR	2,9	URUGUAY	2,7
DANİMARKA	1,3	KENYA	6,0	ROMANYA	3,5	VENEZUELA	4,9
DOMİNİK CUMHURİYETİ	4,5	KUVEYT	3,6	RUSYA	4,5	VİETNAM	4,2
EKVADOR	4,0	LÜBNAN	4,3	SAO TOME VE PRİNÇİPE	5,3	ZAMBIYA	6,0
MISIR	4,6	LIBYA	6,8	SUUDİ ARABİSTAN	3,4		

Kaynak: (European Commission, 2021)

Tablo 3’de ülkelerin 2021 İnform risk endeksine göre risklerle başa çıkma kapasite eksikliklerine yer verilmiştir. Başa çıkma kapasite eksikliği 1-10 arasında değer almakta olup, 10’a yaklaşıldıkça ülkelerin kapasite yetersizliklerinin de arttığı gözlemlenmektedir. Bu durumda, Tablo 3 incelenecek

olursa, afetlere karşı başa çıkma kapasite eksikliği en yüksek olan ülkelerin sırasıyla Angola (6,9) - Sierra Leone (6,9), Etiyopya (6,8) - Libya (6,8), Irak (6,6), Burkina Faso (6,5) - Mozambik (6,5) olduğu görülmektedir. Başa çıkma kapasitesi en güçlü olan ülkeler ise İsviçre (0,9), Singapur (1,0), Finlandiya(1,3), Danimarka (1,3), İsveç (1,4) olduğu görülmektedir. Başa çıkma kapasite eksikliği yüksek olan ülkelerin Afrika grubunda yer alan ülkeler olduğu görülürken, başa çıkma kapasitesi açısından güçlü olan ülkelerin ise genel olarak Batı Avrupa ve Diğer Devletler grubunda yer alan ülkeler olduğu görülmektedir. Singapur ise yine başa çıkma kapasitesi güçlü ülkeler arasında yer almak ile birlikte Asya Pasifik ülke grubunda bulunmaktadır. Burada Singapur'un Asya Pasifik grubunda yer alan ülkelere göre Batı Avrupa devletleri arasında yer almasının nedeni arasında küresel lojistik performans endeksi (LPI) gösterilebilir. Çünkü Yapraklı ve Ünalın'ın çalışmasında Singapur İsveç Almanya gibi ülkelerin yanında küresel performans endeksi açısından öne çıkan ülkeler arasında yerini almaktadır (Yapraklı & Ünalın, 2017, s. 595-596). Ülkelerin başa çıkma kapasitelerinin bir kısmını geliştirmiş altyapı ve iletişim ağının da oluşturduğu düşünülürse, hem ekonomik anlamda hem de küresel lojistiğin altyapı donanımları ile gelişeceği varsayıldığında ilgili ülkeler arasında başa çıkma kapasitesinin güçlü olduğu bir ülke olarak ortaya çıktığı söylenebilir.

3. ARAŞTIRMANIN METODOLOJİSİ

Araştırmanın evrenini İnform risk Endeksinde yer alan 191 ülkenin verisi oluşturmaktadır (European Commission, 2021). Ancak araştırmaya 111 ülke dahil edilmiştir (Hofstede Insights, 2021). Araştırmanın konu çerçevesini, Hofstede'in kültür boyutlarından olan, "belirsizlikten kaçınma" ve "uzun döneme odaklanma" kültür boyutları şekillendirmektedir. İlgili boyutlara ilişkin 111 ülkeye ait veriye ulaşıldığından dolayı bu ülkelerin, 2021 İnform Risk Endeksi ve Hofstede'in kültür boyutları ile ilişkisine bakılmıştır. İnform risk endeksinde ülkelerin risk derecesi, 191 ülke içindeki risk sıralamaları, içinde buldukları risk grupları ve risklerle başa çıkma kapasite yetersizliklerine ilişkin veriler kullanılmıştır. Araştırmanın bir sınırlılığı olarak da ulaşılan 111 ülke verisinden bazılarında belirsizlikten kaçınmaya ilişkin veri olmasına rağmen uzun döneme odaklanmaya ilişkin veri mevcut olmadığından dolayı bu kategoriye ilişkin veriler değerlendirilirken 94 ülke üzerinden değerlendirmeye alınmıştır. Ayrıca verilerin çözümlenmesinde ülkeler içinde buldukları Birleşmiş Milletler Bölgesel Grupları dikkate alınarak bir gruplandırmaya tabi tutulmuşlardır. Bu durumda 111 ülke 5 kategoriye ayrılarak incelenmiştir. 1-Afrika Grupları; 2-Asya ve Pasifik Grubu; 3-Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu; 4-Doğu Avrupa Grubu; 5-Latin Amerika ve Karayipler Grubu şeklindedir (Wikipedi , 2021); (Timor, 2010).

Tablo 4: Birleşmiş Milletler Bölgesel Grupları

Afrika Grubu	Asya ve Pasifik Grubu	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	Doğu Avrupa Grubu	Latin Amerika ve Karayipler Grubu
Angola	Bengladeş	Almanya	Arnavutluk	Arjantin
Burkina Faso	Birleşik Arap Emirlikleri	Amerika Birleşik Devletleri	Azerbaycan	Bolivya
Cezayir	Butan	Avustralya	Belarus	Brezilya
Ekvador	Çin	Avusturya	Bosna Hersek	Dominik Cumhuriyeti
Etiyopya	Endonezya	Belçika	Bulgaristan	El Salvador
Fas	Fiji	Birleşik Krallık	Çek Cumhuriyeti	Guatemala
Gana	Güney Kore	Danimarka	Ermenistan	Jamaika
Güney Afrika	Hindistan	Finlandiya	Estonya	Kolombiya
Kenya	Irak	Fransa	Gürcistan	Kosta Rika
Libya	İran	Hollanda	Hırvatistan	Meksika
Malawi	Japonya	İrlanda	Karadağ	Panama
Mısır	Katar	İspanya	Kuzey Makedonya	Paraguay
Mozambik	Kazakistan	İsrail	Litvanya	Peru
Namibya	Kuveyt	İsveç	Macaristan	Surinam
Nijerya	Lübnan	İsviçre	Moldova	Şili
Sao Tome Ve Principe	Malezya	İtalya	Polonya	Trinidad Ve Tobago
Senegal	Nepal	İzlanda	Romanya	Uruguay
Sierra Leone	Pakistan	Kanada	Rusya	Venezuela
Tunus	Singapur	Lüksemburg	Sırbistan	
Zambiya	Sri Lanka	Malta	Slovakya	
	Suriye	Norveç	Slovenya	
	Suudi Arabistan	Portekiz	Ukrayna	
	Tayland	Yeni Zelanda		
	Tayvan	Yunanistan		
	Türkiye			
	Ürdün			
	Vietnam			

Tablo 4’de araştırmada yer alan ülkeler ve hangi ülke grubunda yer aldıkları belirtilmiştir.

Araştırmanın hipotezleri ise aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

H₁: Ülke grupları açısından belirsizlikten kaçınma boyutuna göre farklılaşma vardır.

H₂: Ülke grupları açısından uzun döneme odaklanma boyutuna göre farklılaşma vardır.

H₃: Ülke grupları açısından risk sınıflarına göre farklılaşma vardır.

H₄: Risk grupları açısından uzun döneme odaklanma boyutuna göre farklılaşma vardır.

H₅: Risk grupları açısından belirsizlikten kaçınma boyutuna göre farklılaşma vardır.

H₆: Ülke grupları açısından başa çıkma kapasitesine göre farklılaşma vardır.

H₇: Ülke grupları açısından İform risk derecesine göre farklılaşma vardır.

3.1. Araştırma Verilerinin Çözümlemesi

Araştırma verilerine ilişkin ülke gruplarına göre farklı kategorilerde incelenen sonuçlara Tablo 5’de yer verilmektedir.

Tablo 5: Ülke Gruplarına Göre Ortalamaların İncelenmesi

Ülke Grubu	Risk Sınıfı	Belirsizlikten Kaçınma	Uzun Döneme Odaklanma	İform Risk Derecesi	Başta Çıkma Kapasitesi	Sıralama
Afrika Grubu	4	3	2	4,88	5,64	2
Asya ve Pasifik Grubu	3	3	3	3,87	3,90	3
Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	1	4	3	1,86	1,75	5
Doğu Avrupa Grubu	2	5	4	2,56	3,35	4
Latin Amerika ve Karayipler Grubu	3	4	2	3,80	4,06	3

Tablo 5’de görüldüğü üzere, ülkeler buldukları gruplar içinde sınıflandırılarak, risk sınıfları, belirsizlikten kaçınma derecesi, uzun döneme

odaklanma, İnform risk dereceleri, başa çıkma kapasite eksiklikleri ve risk sınıfı konumlarına göre ortalamaları alınarak karşılaştırılmıştır. Bu sınıflandırma 5- çok yüksek 4- yüksek, 3- orta, 2- düşük, 1- çok düşük şeklinde ele alınmıştır. Ülke gruplarına ait risk sınıfları belirlenirken, SPSS programında ülkelerin ait oldukları ülke gruplarına ilişkin frekans değerlerine bakılmıştır (1-5 arası) ve her bir ülke grubunun ait olduğu ortalama risk sınıfı belirlenmiştir. Örneğin Tablo 4’de yer alan Afrika grubu ülkelerine ait sıra ile risk sınıfı, belirsizlikten kaçınma, uzun döneme odaklanma, inform risk derecesi, başa çıkma kapasite eksikliğine ilişkin değerlerin ortalamaları, Afrika grubuna ait ortalama değeri vermiştir. Her bir ülke grubu için aynı şekilde değerlendirmeler yapılmıştır. İlgili veriler Tablo 1 ve Tablo 2’deki değerler baz alınarak oluşturulmuştur. Bu şekilde Tablo 4’de yer alan her bir ülke, ait olduğu gruba atanarak, ülkelerin ortalamaları üzerinden bir sınıflandırma yapılmıştır. Buna göre Afrika grubunda yer alan ülkelerin risk sınıfı ortalamasına göre dahil edildikleri kategori yüksek risk grubundaki ülkeler oluştururken, Batı Avrupa ve Diğer devletler grubunu oluşturan ülkelerin çok düşük risk grubunda yer aldığı görülmektedir. Ülkelerin belirsizlikten kaçınma dereceleri üye oldukları ülke grupları açısından incelendiğinde ise belirsizlikten kaçınma derecesi en yüksek ülke grubunun 5 ile Doğu Avrupa grubu olduğu görülmektedir. Belirsizlikten kaçınma derecesi en düşük ülke grubunun ise orta düzeyde Afrika grubu ve Asya Pasifik grubunda yer aldığı görülmektedir. Tablo 5, uzun döneme odaklanma açısından incelendiğinde Doğu Avrupa ülkeleri kategorisinde bu durumun yüksek çıktığı görülmektedir. Afrika grubu ile Latin Amerika ile Karayipler grubunun ise uzun döneme odaklanma boyutu açısından düşük düzeyde bir tutum sergiledikleri görülmektedir. İnform risk derecesi 1 ile 10 arasındaki bir ortalamadan oluşmaktadır. Her ülkenin, bulunduğu ülkeye atadığı risk derecesinin ortalamasına bakıldığında, Afrika grubun en yüksek düzeyde çıktığı ardından, Asya ve Pasifik, Latin Amerika ve Karayipler, Doğu Avrupa grubu geldiği görülmektedir. Risk derecesine ait ülke ortalamalarının en düşük çıktığı ülke grubunun ise Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu olduğu görülmektedir. Başa çıkma kapasite eksikliği açısından bakıldığında ise Afrika grubunda bu durumun en yüksek düzeyde görüldüğü, başa çıkma kapasite eksikliği açısından en düşük düzeydeki ülke grubunun ise Batı Avrupa olduğu görülmektedir. İnform risk derecesi ve başa çıkma kapasiteleri açısından genel olarak riski yüksek olan ülkelerin başa çıkma kapasite eksikliklerinin de yüksek düzeyde olduğu ve sıralamanın genel olarak değişmediği görülmektedir. Ancak Asya ve Pasifik grubunda riskin Latin Amerika ve Karayipler grubuna göre daha yüksek düzeyde çıkmasına rağmen başa çıkma kapasite eksikliğinin daha düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Ülkelerin İnform risk endeksindeki 191 ülkenin sıralandığı verilerde analiz için gruplandırmaya gidilmiştir. Buna göre sıralamada

ilk 38 de yer alıp en yüksek risk grubuna sahip ülkeler 1, 39-77 arasındaki ülkeler 2, 78-115 arasındaki ülkeler 3, 116-153 arasındaki ülkeler 4, 154. Sıradan sonraki ülkeler ise 5 olarak gruplandırılmıştır. Bu gruplandırmaya göre, Afrika Grubunda yer alan ülkelerin sıralama ortalaması 2 ile risk açısından en üst düzeyde yer aldıkları görülmektedir. Asya Pasifik ile Latin Amerika ve Karayipler grubu 3 ile risk haritasındaki sıralamalarda orta risk grubunda yerlerini almaktadır. Ardından Doğu Avrupa ülkeleri ve risk açısından en düşük düzeyde yer alan Batı Avrupa ülkeleri yer almaktadır.

Veriler normal dağılım göstermediğinden dolayı parametrik olmayan testler ile analize devam edilmiştir. Öncelikle risk sınıfı grubuna ait uzun döneme odaklanma, belirsizlikten kaçınma ve başa çıkma kapasite değeri arasında bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir.

Tablo 6: Risk Sınıfı Açısından Kruskal Wallis Test Sonuçları

	Uzun Döneme Odaklanma	Belirsizlikten Kaçınma	Baş Çıkma Kapasitesi
Chi-Square	16,255	4,378	74,823
df	4	4	4
Asymp. Sig.	0,003	0,357	0,000
a. Kruskal Wallis Test			
b. Gruplama Değişkeni: Risk Sınıfı			

Tablo 6’da görüldüğü üzere uzun döneme odaklanma ve başa çıkma kapasitesi, risk sınıfı açısından $p < 0.05$ olduğundan dolayı farklılaşmaktadır. Ancak belirsizlikten kaçınma değişkenine göre farklılaşma olmamaktadır. Aralarındaki farklılığın hangi risk sınıfından kaynaklandığını bulmak için Post Hoc testlerden Tamhane’s T2 testi uygulanmıştır.

Tablo 7: Risk Sınıfına Göre Uzun Döneme Odaklanmada Farklılıklar

	(I) Risk Sınıfı	Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	Sig.
Çok Düşük	Düşük	5,819	5,906	0,982
	Orta	15,463	6,662	0,224
	Yüksek	18,731	8,382	0,313
	Çok Yüksek	34,715*	5,560	0,000
Düşük	Çok Düşük	-5,819	5,906	0,982
	Orta	9,644	6,615	0,808
	Yüksek	12,912	8,344	0,772
	Çok Yüksek	28,896*	5,503	0,001
Orta	Çok Düşük	-15,463	6,662	0,224
	Düşük	-9,644	6,615	0,808
	Yüksek	3,268	8,895	1,000
	Çok Yüksek	19,252	6,308	0,059
Yüksek	Çok Düşük	-18,731	8,382	0,313
	Düşük	-12,912	8,344	0,772
	Orta	-3,268	8,895	1,000
	Çok Yüksek	15,985	8,103	0,496
Çok Yüksek	Çok Düşük	-34,715*	5,560	0,000
	Düşük	-28,896*	5,503	0,001
	Orta	-19,252	6,308	0,059
	Yüksek	-15,985	8,103	0,496

*. Ortalama fark 0,05 düzeyinde anlamlıdır..

Tablo 7’de görüldüğü üzere risk sınıfı çok yüksek ve çok düşük sınıflar arasında $p < 0.05$ olduğundan dolayı anlamlı bir fark bulunmaktadır. Ortalamalarına bakıldığından ise çok düşük ve düşük risk grupları, çok yüksek risk gruplarına göre uzun vadeye odaklanma boyutunun daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 8: Risk Sınıfı Açısından Başa Çıkma Kapasitesinin Ortalamaları

	Risk Sınıfı	N	Mean Rank
Başa Çıkma Kapasitesi	Çok Düşük	29	21,29
	Düşük	33	46,45
	Orta	27	76,26
	Yüksek	17	87,26
	Çok Yüksek	5	104,60
	Total	111	

Tablo 8 incelendiğinde ortalamalara göre ülkenin dahil olduğu risk sınıfı yükseldikçe, başa çıkma kapasite eksikliğinin de arttığı görülmektedir. Riski yüksek olan gruplarda yer alan ülkeler de risk ve tehlikelerle mücadele edebilmek için başa çıkma kapasitelerinin daha yüksek olması gerekirken, tam tersi bir durumun gerçekleştiği görülmektedir. Bu gruplarda yer alan ülkelerin başa çıkma kapasitelerini artırıcı önlemler alması gerektiği ve doğa ve insan kaynaklı afetlere karşı mücadele yetenek ve kapasitelerini geliştirmeleri gerektiği görülmektedir.

Tablo 9: Ülkelerin Sıralama Grubuna göre Kruskal Wallis Test Sonuçları

	Uzun Döneme Odaklanma	Belirsizlikten Kaçınma
Chi-Square	14,133	4,501
df	4	4
Asymp. Sig.	0,007	0,342
a. Kruskal Wallis Test		
b. Gruplama Değişkeni: Sıralama Kod Grup		

Tablo 9 incelendiğinde uzun döneme odaklanma risk sınıfı açısından $p < 0.05$ olduğundan dolayı farklılaşmaktadır. Ancak belirsizlikten kaçınma değişkenine göre anlamlı bir fark görülmemektedir. Farklılığın kaynağını bulmak için Post Hoc testi yapılmış olup, aşağıdaki tabloda sonuçlar yer almaktadır.

Tablo 10: Risk Sınıfına Göre Uzun Döneme Odaklanmada Farklılıklar

(I) Sıralama Kod Grup		Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	Sig.
Çok Düşük	Düşük	-5,944	8,569	0,999
	Orta	-6,657	7,450	0,992
	Yüksek	-19,548	7,346	0,123
	Çok Yüksek	-22,949*	6,875	0,027
Düşük	Çok Düşük	5,944	8,569	0,999
	Orta	-0,712	8,361	1,000
	Yüksek	-13,603	8,269	0,687
	Çok Yüksek	-17,004	7,854	0,324
Orta	Çok Düşük	6,657	7,450	0,992
	Düşük	0,712	8,361	1,000
	Yüksek	-12,891	7,102	0,556
	Çok Yüksek	-16,292	6,614	0,173
Yüksek	Çok Düşük	19,548	7,346	0,123
	Düşük	13,603	8,269	0,687
	Orta	12,891	7,102	0,556
	Çok Yüksek	-3,401	6,497	1,000
Çok Yüksek	Çok Düşük	22,949*	6,875	0,027
	Düşük	17,004	7,854	0,324
	Orta	16,292	6,614	0,173
	Yüksek	3,401	6,497	1,000

*. Ortalama fark 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 10 incelendiğinde, risk sıralamasında çok yüksek ve çok düşük sıralamalar arasında $p < 0.5$ olduğundan dolayı anlamlı bir fark bulunmaktadır. Buna göre, çok düşük risk sıralamasında yer alan ülkeler de, çok yüksek risk sıralamasında yer alan ülkelere göre uzun vadeye odaklanma boyutunun daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 11: Belirsizlikten Kaçınma Derecesine göre Kruskall Wallis Test Sonuçları

	Başa Çıkma Kapasitesi	Uzun Döneme Odaklanma
Chi-Square	5,327	10,672
df	4	4
Asymp. Sig.	0,255	0,031
a. Kruskal Wallis Test		
b. Gruplama Değişkeni: Belirsizlikten Kaçınma Grup		

Belirsizlikten kaçınma ile uzun döneme odaklanma arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır.

Tablo 12: Belirsizlikten Kaçınma ve Uzun Döneme Odaklanma Durumuna İlişkin Ülke Grup Ortalamaları

	Ülke Grubu	N	Mean Rank
Belirsizlikten Kaçınma	Afrika Grubu	20	38,95
	Asya ve Pasifik Grubu	27	42,65
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	24	48,54
	Doğu Avrupa Grubu	22	81,59
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	18	73,64
	Total	111	
Uzun Döneme Odaklanma	Afrika Grubu	14	22,14
	Asya ve Pasifik Grubu	21	54,64
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	24	51,92
	Doğu Avrupa Grubu	22	68,91
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	13	18,88
	Total	94	

Tablo 12'ye göre ortalamalara bakıldığında belirsizlikten kaçınmanın en yüksek olduğu ülke grubu Doğu Avrupa ülkeleri iken, en düşük ise Afrika grubu olduğu görülmektedir. Uzun döneme odaklanma derecesi en düşük olan ülkeler Latin Amerika ve Karayipler olarak yer alırken, en yüksek olan ülkeler ise Doğu Avrupa ülkeleri olarak görülmektedir.

Tablo 13: Ülkelerin Grubuna Göre Hofstede'in Boyutları Açısından Kruskal Wallis Test Sonuçları

	Belirsizlikten Kaçınma	Uzun Döneme Odaklanma
Chi-Square	30,902	42,043
df	4	4
Asymp. Sig.	0,000	0,000
a. Kruskal Wallis Test		
b. Gruplama Değişkeni: Ülke Grubu		

Tablo 13 incelendiğinde ülke grupları açısından belirsizlikten kaçınma ve uzun döneme odaklanma açısından farklılık bulunduğu görülmektedir. Farklılıkları bulmak için Post Hoc testi yapılmıştır.

Tablo 14: Ülkelerin Grubuna Göre Uzun Döneme Odaklanma Derecesine İlişkin Farklılıklar

(I) Ülke Grubu		Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	Sig.
Afrika Grubu	Asya ve Pasifik Grubu	-28,333*	7,428	0,006
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	-23,643*	5,862	0,004
	Doğu Avrupa Grubu	-39,370*	5,549	0,000
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	1,549	5,104	1,000
Asya ve Pasifik Grubu	Afrika Grubu	28,333*	7,428	0,006
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	4,690	6,991	0,999
	Doğu Avrupa Grubu	-11,037	6,730	0,692
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	29,883*	6,369	0,001
Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	Afrika Grubu	23,643*	5,862	0,004
	Asya ve Pasifik Grubu	-4,690	6,991	0,999
	Doğu Avrupa Grubu	-15,727*	4,949	0,027
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	25,192*	4,445	0,000
Doğu Avrupa Grubu	Afrika Grubu	39,370*	5,549	0,000
	Asya ve Pasifik Grubu	11,037	6,730	0,692
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	15,727*	4,949	0,027
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	40,920*	4,023	0,000
Latin Amerika ve Karayipler Grubu	Afrika Grubu	-1,549	5,104	1,000
	Asya ve Pasifik Grubu	-29,883*	6,369	0,001
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	-25,192*	4,445	0,000
	Doğu Avrupa Grubu	-40,920*	4,023	0,000

*. Ortalama fark 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 14 incelendiğinde, Doğu Avrupa Grubunun Afrika, Batı Avrupa, Asya Pasifik ülkelerine göre belirsizlikten kaçınma derecesinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Latin Amerika Grubu'nun da Afrika'ya göre belirsizlikten kaçınma eğiliminin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 15: Ülkelerin Grubuna Göre Belirsizlikten Kaçınma Derecesi Arasındaki Farklılıklar

(I) Ülke Grubu		Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	Sig.
Afrika Grubu	Asya ve Pasifik Grubu	-0,394	4,909	1,000
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	-3,783	5,224	0,998
	Doğu Avrupa Grubu	-24,359*	3,503	0,000
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	-19,394*	5,509	0,017
Asya ve Pasifik Grubu	Afrika Grubu	0,394	4,909	1,000
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	-3,389	6,346	1,000
	Doğu Avrupa Grubu	-23,965*	5,026	0,000
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	-19,000	6,583	0,062
Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	Afrika Grubu	3,783	5,224	0,998
	Asya ve Pasifik Grubu	3,389	6,346	1,000
	Doğu Avrupa Grubu	-20,576*	5,334	0,005
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	-15,611	6,821	0,245
Doğu Avrupa Grubu	Afrika Grubu	24,359*	3,503	0,000
	Asya ve Pasifik Grubu	23,965*	5,026	0,000
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	20,576*	5,334	0,005
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	4,965	5,613	0,992
Latin Amerika ve Karayipler Grubu	Afrika Grubu	19,394*	5,509	0,017
	Asya ve Pasifik Grubu	19,000	6,583	0,062
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	15,611	6,821	0,245
	Doğu Avrupa Grubu	-4,965	5,613	0,992

*. Ortalama fark 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 15’de karşılaştırmalara bakıldığında, Doğu Avrupa Grubunun Afrika, Batı Avrupa, Asya Pasifik ülkelerine göre belirsizlikten kaçınma derecesinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Latin Amerika Grubu'nun da Afrika'ya göre belirsizlikten kaçınma eğiliminin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 16: Ülkelerin Grubuna Göre İnform Risk Endeksi Açısından Kruskall Wallis Test Sonuçları

	Başa Çıkma Kapasitesi	İnform Risk Derecesi	Risk Sınıfı
Chi-Square	66,235	50,306	47,558
df	4	4	4
Asymp. Sig.	0,000	0,000	0,000
a. Kruskal Wallis Test			
b. Gruplama Değişkeni: Ülke Grubu			

Tablo 16’da görüldüğü üzere, ülke grupları arasında, başa çıkma kapasitesi, İnform risk derecesi ve risk sınıfları açısından $p < 0.05$ olduğundan anlamlı bir fark bulunmaktadır. Ülke grupları aralarındaki farklar aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 17: Ülkelerin Grubuna Göre Başa Çıkma Kapasitesi Arasındaki Farklılıklar

(I) Ülke Grubu		Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	Sig.
Afrika Grubu	Asya ve Pasifik Grubu	1,74000*	0,34921	0,000
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	3,89417*	0,23521	0,000
	Doğu Avrupa Grubu	2,29455*	0,30634	0,000
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	1,57889*	0,29839	0,000
Asya ve Pasifik Grubu	Afrika Grubu	-1,74000*	0,34921	0,000
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	2,15417*	0,28353	0,000
	Doğu Avrupa Grubu	0,55455	0,34482	0,704
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	-0,16111	0,33779	1,000
Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	Afrika Grubu	-3,89417*	0,23521	0,000
	Asya ve Pasifik Grubu	-2,15417*	0,28353	0,000
	Doğu Avrupa Grubu	-1,59962*	0,22865	0,000
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	-2,31528*	0,21790	0,000
Doğu Avrupa Grubu	Afrika Grubu	-2,29455*	0,30634	0,000
	Asya ve Pasifik Grubu	-0,55455	0,34482	0,704
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	1,59962*	0,22865	0,000
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	-0,71566	0,29325	0,178
Latin Amerika ve Karayipler Grubu	Afrika Grubu	-1,57889*	0,29839	0,000
	Asya ve Pasifik Grubu	0,16111	0,33779	1,000
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	2,31528*	0,21790	0,000
	Doğu Avrupa Grubu	0,71566	0,29325	0,178

*. Ortalama fark 0,05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 17’de görüldüğü üzere; Afrika grubundaki ülkelerin, Asya pasifik, Batı Avrupa, Doğu Avrupa ve Latin Amerika gruplarındaki ülkelere göre başa çıkma kapasite eksikliklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Asya Pasifik, Doğu Avrupa ve Latin Amerika ülke gruplarının Batı Avrupa ülke gruplarına

göre başa çıkma kapasite eksikliklerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. Doğu Avrupa grubunun ise Batı Avrupa grubuna göre başa çıkma kapasite eksikliğinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Latin Amerika'nın da Batı Avrupa ülkelerine göre başa çıkma kapasite eksikliğinin daha yüksek olduğu tabloda gösterilmektedir.

Tablo 18: Ülkelerin Grubuna Göre İnform Risk Derecesi Arasındaki Farklılıklar

(I) Ülke Grubu		Ortalama Fark (I-J)	Std. Hata	Sig.
Afrika Grubu	Asya ve Pasifik Grubu	1,01333	0,43060	0,208
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	3,01750*	0,30213	0,000
	Doğu Avrupa Grubu	2,31636*	0,35328	0,000
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	1,08000	0,37495	0,065
Asya ve Pasifik Grubu	Afrika Grubu	-1,01333	0,43060	0,208
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	2,00417*	0,36114	0,000
	Doğu Avrupa Grubu	1,30303*	0,40490	0,024
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	0,06667	0,42395	1,000
Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	Afrika Grubu	-3,01750*	0,30213	0,000
	Asya ve Pasifik Grubu	-2,00417*	0,36114	0,000
	Doğu Avrupa Grubu	-0,70114	0,26422	0,113
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	-1,93750*	0,29257	0,000
Doğu Avrupa Grubu	Afrika Grubu	-2,31636*	0,35328	0,000
	Asya ve Pasifik Grubu	-1,30303*	0,40490	0,024
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	0,70114	0,26422	0,113
	Latin Amerika ve Karayipler Grubu	-1,23636*	0,34514	0,010
Latin Amerika ve Karayipler Grubu	Afrika Grubu	-1,08000	0,37495	0,065
	Asya ve Pasifik Grubu	-0,06667	0,42395	1,000
	Batı Avrupa ve Diğer Devletler Grubu	1,93750*	0,29257	0,000
	Doğu Avrupa Grubu	1,23636*	0,34514	0,010

*. Ortalama fark 0,05 düzeyinde anlamlıdır..

Tablo 18 incelendiğinde, Afrika grubundaki ülkelerin İform risk derecesinin Batı Avrupa ve Doğu Avrupa ülkelerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Asya ve Pasifik grubunun da İform risk derecesinin Batı Avrupa ve Doğu Avrupa'ya göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Latin Amerika ve Karayipler grubunun İform risk derecesinin Batı Avrupa Grubundaki ülkelere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmanın sonuçları genel olarak incelendiğinde araştırmaya ilişkin kurulan hipotezlerin sonuçları Tablo 19'da görülmektedir.

Tablo 19: Araştırmaya İlişkin Kurulan Hipotezlerin Sonuçları

Hipotez	Sonuç
H1: Ülke grupları açısından belirsizlikten kaçınma boyutuna göre farklılaşma vardır.	H1(Kabul)
H2: Ülke grupları açısından uzun döneme odaklanma boyutuna göre farklılaşma vardır.	H2(Kabul)
H3: Ülke grupları açısından risk sınıflarına göre göre farklılaşma vardır.	H3(Kabul)
H4: Risk grupları açısından uzun döneme odaklanma boyutuna göre farklılaşma vardır.	H4(Kabul)
H5: Risk grupları açısından belirsizlikten kaçınma boyutuna göre farklılaşma vardır.	H5(Red)
H6: Ülke grupları açısından başa çıkma kapasitesine göre farklılaşma vardır.	H6(Kabul)
H7: Ülke grupları açısından İform risk derecesine göre farklılaşma vardır.	H7(Kabul)

4. SONUÇ

Çalışma Hofstede'in kültür boyutlarından olan belirsizlikten kaçınma ve uzun döneme odaklanma boyutlarının, ülkelerin riske ve maruz kalılabilecek tehlikelere bakış açılarını da etkileyebileceği görüşünden yola çıkılarak hazırlanmıştır. Bu sebeple, hem ilgili boyutlara ülkeler açısından bakılmış hem de İform risk endeksindeki risk dereceleri ve tehlikelerle başa çıkma kapasitelerindeki yeterlilikleri sorgulanmıştır. İlgili konunun ülkelerin durumsal risk yönetim becerileri ve bu yetkinliklerinin geliştirilebilmesi açısından tanımlayıcı ve yol gösterici bir çalışma olması hedeflenmiştir. Sonuçlar, Hofstede kültür boyutları açısından incelendiğinde, çoğunlukla örtüştüğü görülmektedir. Hofstede'e göre belirsizlikten kaçınma eğilimi Doğu ve Orta Avrupa ülkelerinde, Latin ülkelerinde, Japonyada ve Almanca konuşulan ülkelerde daha yüksek, İngilizce konuşulan ülkelerde, İskandinav ve Çin kültürünün etkisindeki ülkelerde daha düşük olma eğilimi göstermektedir (Hofstede G. , Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context, 2011, s. 11). Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, belirsizlikten kaçınma eğilimi en yüksek Batı Avrupa'da çıkmıştır ki, Almanya ve Almanca konuşan ülkeler bu kategoride

yer almaktadır. Ardından Asya Pasifik gelmektedir. Japonya da bu kategoride yer almaktadır. Araştırma sonuçlarına göre bu kategoride orta derecede belirsizlikten kaçınma eğilimi çıkmıştır. Bunun sebebi Çin'in belirsizlikten kaçınma eğiliminin düşük olması ve Japonya ile aynı kategori olan Asya Pasifik'de yer alması olabilir. Batı Avrupa'da belirsizlikten kaçınma yüksek düzeyde çıkmış olmasına rağmen, İskandinav ülkeleri bu grupta yer almaktadır. Ancak Almanya ve Almanca konuşulan ülkelerin de çoğunluğunun bu grupta yer alması farklılaşmanın kaynağı olarak değerlendirilmektedir.

Uzun döneme odaklanan ülkeler arasında başta Doğu Asya ülkeleri, ardından da Doğu ve Orta Avrupa ülkelerinin geldiği görülmektedir. Hofstede'e göre, Güney ve Kuzey Avrupa ve Güney Asya ülkelerinde orta vadeli bir yönelim bulunmaktadır. Kısa vadeli yönelim sağlayanlar ise, ABD ve Avustralya, Latin Amerika, Afrika ve Müslüman ülkelerdir (Hofstede G. , Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context, 2011, s. 15). Uzun döneme odaklanma açısından yapılan gruplandırma Hofstede ile karşılaştırıldığında, Doğu Avrupa grubunun Hofstede'nin belirttiği Asya grubu ülkelerinden uzun vadeye odaklanma konusunda önde geldiğini göstermektedir. Ancak Hofstede'nin belirttiği gibi Latin Amerika ve Afrika grubunun uzun döneme odaklanma konusunda en düşük seviyede yer aldığı teyit edilmiştir. Sonuç için aşağıdaki özet tablo büyük değerden küçük değere göre sıralanabilir.

Tablo 19: Ülke Gruplarının Farklı Kategoriler Bazında Sıralanması

Risk Sınıfı	Ülke Grupları				
	Afrika	Asya Pasifik	Latin Amerika	Doğu Avrupa	Batı Avrupa ve Diğer Devletler
Belirsizlikten Kaçınma	Doğu Avrupa	Batı Avrupa ve Diğer Devletler	Latin Amerika	Afrika	Asya Pasifik
Uzun Döneme Odaklanma	Doğu Avrupa	Batı Avrupa ve Diğer Devletler	Asya Pasifik	Afrika	Latin Amerika
İnform Risk Derecesi	Afrika	Asya Pasifik	Latin Amerika	Doğu Avrupa	Batı Avrupa ve Diğer Devletler
Başa Çıkma Kapasite Eksikliği	Afrika	Latin Amerika	Asya Pasifik	Doğu Avrupa	Batı Avrupa ve Diğer Devletler
Sıralama	Batı Avrupa ve Diğer Devletler	Doğu Avrupa	Latin Amerika	Asya Pasifik	Afrika

Tablo 19 da görüleceği üzere yüksek riskli gruptaki ülkelerden oluşan Afrika, Asya Pasifik ve Latin Amerika grubunda yer alan ülkelerin belirsizlikten kaçınma derecelerinin ve uzun döneme odaklanma eğilimlerinin düşük risk sınıfında yer alan ülkelere göre daha düşük düzeyde olduğu görülmektedir. Aynı şekilde belirsizlikten kaçınma ve uzun döneme odaklanma eğilimi düşük olan, Hofstede'in belirttiği gibi kısa döneme odaklanan ülke gruplarında, tehlike ve risklerle başa çıkma kapasite eksikliklerinin daha yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Bu kapsamda ilgili ülkelerin risk yönetimi açısından da zayıf kaldıkları düşünülmektedir. Ülkelerin doğal ya da insan kaynaklı olabilecek afetlerde çeşitli risk ve tehlikelere maruz kalma durumlarının yüksek olmasına rağmen daha az risk grubundaki ülkelere göre başa çıkma kapasite eksikliklerinin yüksek olması risk yönetimi açısından uzun vadeli bir planlamanın gerekli olduğunu göstermektedir. Belirsizliklere karşı ilgili ülkelerin bakış açılarını değiştirmeleri ve etkin risk yönetimi için uzun döneme yönelerek etkin ve uygulanabilir bir stratejik planlama yapmalarını gerektirmektedir. İnform risk endeksinde başa çıkma kapasitesi puanlanırken kurumlar ve alt yapı şeklinde bir ayrıma tabi tutularak afet risk yönetimi bilgi merkezi (DRR), devlet yönetimi dahilindeki kurumlar, alt yapıya ilişkin olarak haberleşme, fiziksel alt yapı ve sağlık sistemlerine ulaşım kriterleri dikkate alınmaktadır. Bu durumda ilgili ülkelerin bu alt başlıklarda yetkinliğini geliştirerek, uzun vadeye yönelik stratejik risk yönetim planları oluşturması, yüksek düzeyde olan risk endekslerine karşılık olarak, riskli ve tehlikeli durumlarla başetme kapasitelerini arttırmaları gerekmektedir. Ülkelerin afetlerle başa çıkabilmesinin ve risklerin yönetilebilir olmasının uzun vadeli planlamaya bağlı olduğu görülmektedir. Chanegri (2015) çalışmasında yüksek derecede bir belirsizlikten kaçınmanın kontrol sistemlerinde daha fazla değişikliklerle sonuçlanacağını belirtmiştir. Bireyci kültürlerde özellikle yüksek derecede belirsizlikten kaçınma konusunda pekiştirici etkisinin de olduğunu savunmaktadır (Chanegri, 2015, s. 16). Ayrıca Matusitz ve Musambira çalışmalarında düşük belirsizlikten kaçınmanın cep telefonları gibi belirli teknolojilerin daha fazla kullanımını arttırdığını belirtmektedir (Matusitz & Musambira, 2013, s. 55). Bu sonuç risk yönetimi kapsamında teknoloji tabanlı alt yapı yatırımlarının düşük düzeyde belirsizlikten kaçınma eğilimi gösteren toplumlarda, uzun dönemli stratejik planlamalarda, iletişim ve bilgi tabanlı teknoloji yatırımlarını ön plana çıkartabileceği yönünde öngörülmektedir.

Afetlere karşı dirençli ve hazırlıklı olan ülkelerin ekonomik anlamda da gelişmiş ülke kategorisinde olduğu görülmektedir. Araştırmalar, Hofstede'in erillik boyutunun yüksek puan aldığı ülkelerin ithal edilen yabancı malları tüketmeye eğilimli olduğunu göstermektedir. Ulusal kültür boyutları uluslararası ticareti de etkilemektedir. Bu anlamda kendi kendine yeterli hale gelen ülkelerin,

gelişmiş ülkeler olduğu görülmüştür (Kristjánsdóttir, Guðlaugsson, Guðmundsdóttir, & Aðalsteinsson, 2017, s. 5793). Bu kapsamda ülkelerin inform risk derecelerinin yüksekliğinin ve başa çıkma kapasite eksikliklerinin ekonomi ile ilişkilendirilebileceği belirtilebilir ve bu anlamda uzun döneme odaklanmanın da önemi tekrardan vurgulanmaktadır.

5. ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYANI

Yazara ait çıkar çatışması bulunmamaktadır.

6. MADDİ DESTEK

Bu çalışmada herhangi bir fon veya destekten yararlanılmamıştır.

7. YAZAR KATKILARI

FÇO: Fikir;

FÇO: Tasarım;

FÇO: Kaynakların toplanması ve/veya işlemesi;

FÇO: Analiz ve/veya yorum;

FÇO: Literatür taraması;

FÇO: Yazıyı yazan;

FÇO: Eleştirel inceleme.

8. ETİK KURUL BEYANI VE FİKRİ MÜLKİYET TELİF HAKLARI

Çalışmada etik kurul ilkelerine uyulmuştur ve fikri mülkiyet ve telif hakları ilkesine uygun olarak yazılmış. Çalışmada açık erişim ikincil veriler kullanıldığından dolayı etik izin kapsamına girmemektedir.

9. KAYNAKÇA

- Alipour, A. (2019). The Conceptual Difference Really Matters Hofstede vs Globe's Uncertainly Avoidance and the Risk-Taking Behavior of Firms. *Cross Cultural & Strategic Management*, 26(4), 467-489.
- Arshad, I., & Ibrahim, Y. (2019). Uncertainty Avoidance, Risk Avoidance And Perceived Risk: A Cultural Perspective Of Individual Investors. *Hasanuddin Economics and Business Review*, 3(1), 21-33.
- Cagliano, R., Caniato, F., Golini, R., Longoni, A., & Micelotta, E. (2011). The Impact of Country Culture on the Adoption of New Forms of Work Organization. *International Journal of Operations & Production Management*, 31(3), 297-323.

- Chanegrih, T. (2015). The Effects of National Culture on Changes in Management Accounting Systems. *Asia-Pacific Journal of Management Research and Innovation*, 11(1), 16-28.
- European Commission. (2021, 08 02). *Inform Risk Indeks 2021*. 08 02, 2021 tarihinde Inform Risk Indeks: <https://drmkc.jrc.ec.europa.eu/inform-index> adresinden alındı
- Fang, T. (2010). Asian management research needs more self-confidence: Reflection on Hofstede (2007) and beyond. *Asia Pac J Manag*, 27, 155-170.
- Fernandez, D. R., Carlson, D., Stepina, L., & Nicholson, J. (1997). Hofstede's Country Classification 25 Years Later. *The Journal of Social Psychology*, 137(1), 43-54.
- Frijns, B., Gilbert, A., Lehnert, T., & Tourani-Rad, A. (2013). Uncertainty Avoidance, Risk Tolerance and Corporate Takeover Decisions. *Journal of Banking & Finance*, 37, 2457-2471.
- Hofstede Insights. (2021, 08 02). *Hofstede Insights*. 08 2021, 02 tarihinde Hofstede Insights consulting/Coaching/Certification/Tooling: <https://www.hofstede-insights.com/product/compare-countries/> adresinden alındı
- Hofstede, G. (2011). Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context. *International Association for Cross-Cultural Psychology* (Cilt 2, s. 1-26). içinde Netherlands: The Berkeley Electronic Press.
- Hofstede, G. (2011). Dimensionalizing Cultures: The Hofstede Model in Context. *International Association for Cross-Cultural Psychology*(2), 1-26.
- Hofstede, J. (2011). Climate Change and the Need for Integrated Coastal Risk Management in the Baltic Sea. G. Schernewski içinde, *Global Change and Baltic Coastal Zones* (s. 93-102). Springer Science.
- Kristjánsdóttir, H., Guðlaugsson, Þ., Guðmundsdóttir, S., & Aðalsteinsson, G. (2017). Hofstede National Culture and International Trade. *Applied Economics*, 49(57), 5792-5801.
- Kutanis, R. Ö., & Tunç, T. (2010). Güney Kore Örgüt Kültürü: Konfüçyanizm'in Etkileri Açısından Bir Değerlendirme. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 35, 55-75.
- Lee, I.-C., Hu, F., & Li, W.-Q. (2020). Cultural Factors Facilitating or Inhibiting the Support for Traditional Household Gender Roles. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 51(5), 333-347.
- Lehmberg, D., & Davison, M. (2018). The Impact of Power Distance and Uncertainty Avoidance on Real Options Exercise: Potential for Suboptimal Time Delays and Value Destruction. *Journal of Behavioral Finance*, 19(1), 62-72.
- Liu, J., Meng, F., & Fellows, R. (2015). An Exploratory Study of Understanding Project Risk Management From the Perspective of National Culture. *International Journal of Project Management*, 33, 564-575.

- Marinescu, G. (2014). Uncertainty Avoidance in Romanian Organizational Culture. *Journal of Business and Retail Management Research*, 8(2), 30-41.
- Matusitz, J., & Musambira, G. (2013). Power Distance, Uncertainty Avoidance, and Technology: Analyzing Hofstede's Dimensions and Human Development Indicators. *Journal of Technology in Human Services*, 31(1), 42-60.
- Minkov, M., & Hofstede, G. (2011). The Evolution of Hofstede's Doctrine. *Cross Cultural Management: An International Journal*, 18(1), 10-20.
- Minkov, M., & Hofstede, G. (2014). A Replication of Hofstede's Uncertainty Avoidance Dimension Across Nationally Representative Samples From Europe. *International Journal of Cross Cultural Management*, 14(2), 161-171.
- Schmitz, L., & Weber, W. (2014). Are Hofstede's Dimensions Valid? A Test For Measurement Invariance of Uncertainty Avoidance. *Interculture journal: Online-Zeitschrift für interkulturelle Studien*, 13(22), 111-26.
- Shi, X., & Wang, J. (2011). Cultural Distance Between China and US Across GLOBE Model and Hofstede Model. *International Business and Management*, 2(1), 11-17.
- Shi, X., & Wang, J. (2011). Interpreting Hofstede Model and GLOBE Model: Which Way to Go for Cross-Cultural Research. *International Journal of Business and Management*, 6(5), 93-99.
- Timor, A. N. (2010). *Bölgesel Coğrafyaya Giriş*. İstanbul: İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi.
- Vasvári, T. (2015). Risk, Risk Perception, Risk Management –a Review of the Literature. *Public Finance Quarterly*, 1, 29-48.
- Venaik, S., Zhu, Y., & Brewer, P. (2013). Looking Into The Future: Hofstede Long Term Orientation Versus GLOBE Future Orientation. *Cross Cultural Management*, 20(3), 361-385.
- Vikipedi . (2021, 02 26). *Birleşmiş Milletler Bölgesel Grupları*. 08 03, 2021 tarihinde Vikipedi Özgür Ansiklopedi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Birle%C5%9Fmi%C5%9F_Milletler_B%C3%B6lgesel_Gruplar%C4%B1 adresinden alındı
- Yapraklı, T. Ş., & Ünalın, M. (2017). Küresel Lojistik Performans Endeksi ve Türkiye'nin Son 10 Yıllık Lojistik Performansının Analizi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 31.